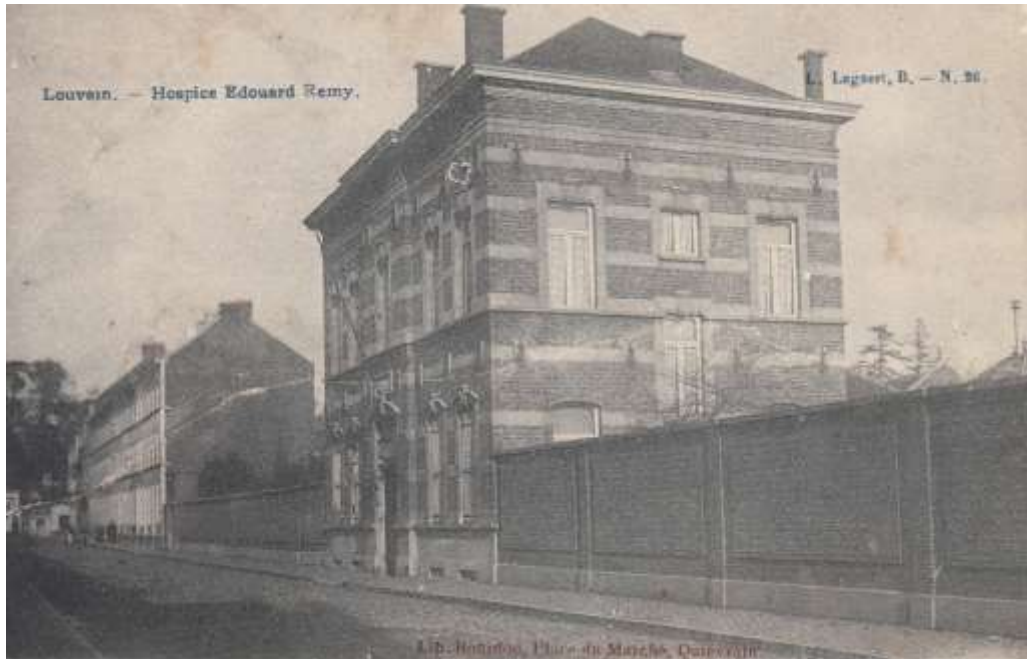

Prentbriefkaart uitgegeven door de fabrieken Remy, met reclameboodschap aan de voorzijde en achteraan de vermelding van Union postale universelle en de groene leeuwenkop in de linker benedenhoek, niet gelopen. Deze prentbriefkaart toonde brandweelieden van het korps der fabrieken Remy te Wjgmaal, de brandweerwagens die getrokken werden door paarden en verschillende spuitkarren. Er vond op het ogenblik van de beeldname zelfs een brandweeroefening aan een van de Remy gebouwen plaats met verschillende brandweergasten die zich op de lange brandweeladders bevonden. Enkele zware branden in gelijkaardige Nederlandse fabrieken als de Remy fabrieken, liet Edouard Remy in 1884 beslissen om een eigen brandweerkorps op te richten, dat ten allen tijde paraat stond.

Prentbriefkaart Devleeschouwer-Remy te Leuven uitgeverij L.L. Brux.-32, gelopen zonder postzegel. Door de financiële hulp van Edouard Remy werd te Leuven een nieuw nachtopvangtehuis gebouwd in de Craenendonckstraat. Het bood de mogelijkheid tot een slaappleats en er waren ook publieke badplaatsen in ondergebracht. In 1903 zouden 1602 personen gebruik maken van een bed en werden er 26761 baden genomen.

Prentbriefkaart Verzorgingstehuis Edouard Remy in de Frederik Linstsstraat te Leuven, uitgeverij L.Lagaert, B. – N. 26, verkooppunt Lib. Rourdon, Place du Marché, Quiévrain, geadresseerd, zonder postzegel met zicht op het oorspronkelijke 'maison des vieillards' te Leuven.

Prentbriefkaart H. N. à A No 1029, gelopen met afstempeling te Louvain station op 03-09-1906 tussen 09 en 10 uur met zicht op de Frederik Lintsstraat te Leuven. Het grote gebouw aan de rechterzijde werd in 1885 gebouwd en was een opvangtehuis voor ongeneeslijk zieken, die de naam Edouard Remy kreeg, als verwijzing naar zijn giften die deze bouw mogelijk maakte. In 1903 verbleven er 84 mannen en 52 vrouwen. Op deze locatie werd recent een nieuw modern rusthuis gebouwd, waarvan men de oorspronkelijke naam behouden heeft. Het rustoord Remy te Leuven laat, alleen al door zijn naam, de historische waarde van een bijzonder man verder leven.

En zo ging Edouard Remy en zijn industrie de geschiedenis in als de liberale industrieel met het sociaalrode randje.

7. De buitenlandse vestigingen van de fabrieken Remy, of het logische gevolg van een succesverhaal

Prentbriefkaart 287 Parijs, uitgeverij J.H., gelopen. Hier werd de machinehal van de wereldtentoonstelling te Parijs in 1889 getoond. Met zijn lengte van 490 m, breedte van 150 m en hoogte van 48 m en zonder één enkel steunpunt benadrukt het de belangrijkheid van dit evenement. De vooruitziende zakenman zag vanuit zijn fabriek te Wijnmaal snel de afzetmogelijkheden in België en niet alleen in België. Hij wou de markt ten volle benutten om ook in het buitenland een gevestigde waarde te worden. Remy nam als dynamische ondernemer deel aan vele buitenlandse handelsbeurzen. Op dit handelsforum in Parijs zou Remy niet ontbreken.

Prentbriefkaart 528 Parijs, uitgeverij C.L.C., gelopen. Op de wereldtentoonstelling van Parijs in 1889 won Edouard Remy een Grand Prix. De fabrieken Remy werden een speler op wereldvlak. In Duitsland te Düsseldorf-Heerdt zou Remy's Reisstärke vanaf 1880 een gewaardeerd product worden. Onder Alexander de Becker, zijn schoonzoon, werd in 1891 in Frankrijk-Gaillon een nieuwe Remyfabriek gesticht, waar stijfjel en veevoeder geproduceerd werden. In 1903 werd een derde buitenlandse fabriek in Spanje-Hernani opgericht. De productie richtte zich ook hier op stijfjel.

REMY BELGIË

Prentbriefkaart Remyfabrieken België te Wijnmaal, uitgeverij Remy, met vermelding Union postale universelle, met aan de achterzijde de opdruk van de groene leeuwenkop Amidon Remy in de linker benedenhoek, gelopen met afstempeling te Binche op 07-06-1906 tussen 17 en 18 uur, en aankomststempel te Malines (station) op 08-06-1906 tussen 1 en 2 uur

Prentbriefkaart met afbeelding Leuven station en standbeeld van Sylvain Vandeweyer, hand gedateerd aan de voorzijde op 11-02-1900. Speciaal op deze prentbriefkaart zijn de Duitse voorgedrukte opschriften van de Remyfabrieken te België in Wijnmaal bij Leuven, uitgeverij Remy, met aan de achterzijde de opdruk van Weltpostverein en de zwarte leeuwenkop Amidon Remy in de linker benedenhoek, gelopen met afstempeling te Nuernberg op 12-02-1900 tussen 10 en 11 uur, postbodestempeltje van aflevering en verstuurd naar een adres te München.

REMY DUITSLAND

Prentbriefkaart van een aardrijkskundige reeks uitgegeven door de fabrieken Remy met aan de achterzijde in de linker bovenhoek de zwarte afdruk van hun fabrieksmerk de leeuwenkop, niet gelopen. De eerste buitenlandse Remyfabriek werd in 1880 opgericht in het Duitse Heerdt bij Düsseldorf. De Duitse tolheffingen aan de grens lagen aan de basis voor deze beslissing. De rijst, bestemd voor de productie van het Remy stijfjel kon vanaf 1870 volledig tolvrij in Duitsland geïmporteerd worden

Prentbriefkaart 13 Neue Rheinbrüche Düsseldorf van de derde serie van 18 stuks van een kunstreeks met ondertekening van ontwerper Kubel, uitgegeven door de fabrieken Remy Duitsland met aan de voorzijde in de linker benedenhoek de zwarte afdruk van hun fabrieksmerk de leeuwenkop en achteraan in de linker benedenhoek de groene afdruk van de leeuwenkop, niet gelopen. Hier werd Remy's Starke te Hernani-Duitsland geïnspireerd door het nabijgelegen Düsseldorf en de nieuwe brug over de Rein om op een subtiële manier reclame te maken.

REMY FRANKRIJK

Prentbriefkaart van een aardrijkskundige reeks uitgegeven door de fabrieken Remy met achteraan in de linker bovenhoek de zwarte afdruk van hun fabrieksmerk de leeuwenkop, en zowel in het Frans als in het Nederlands de reclameslogan 'Vraagt het stijfsel Remy in pakken van 1, ½ en ¼ K°', niet gelopen. Hier werd de landkaart van Frankrijk getoond met zijn belangrijkste steden. De locatie van de fabrieken Remy te **Gaillon** werd in rood getoond en lag in het noorden van Frankrijk boven Parijs en onder Le Havre. Onderaan de prentbriefkaart werden de bekendste toeristische trekpleisters van Frankrijk getoond: Place de La Concorde, La Tour Eiffel en de havenstad Marseille. Uiteraard mocht een reclameslogan in beide landstalen ook hier niet ontbreken: 'Er bestaat geen beteren Stijfsel dan den Stijfsel Remy, Vervaardigd met Zuiveren Rijst'.

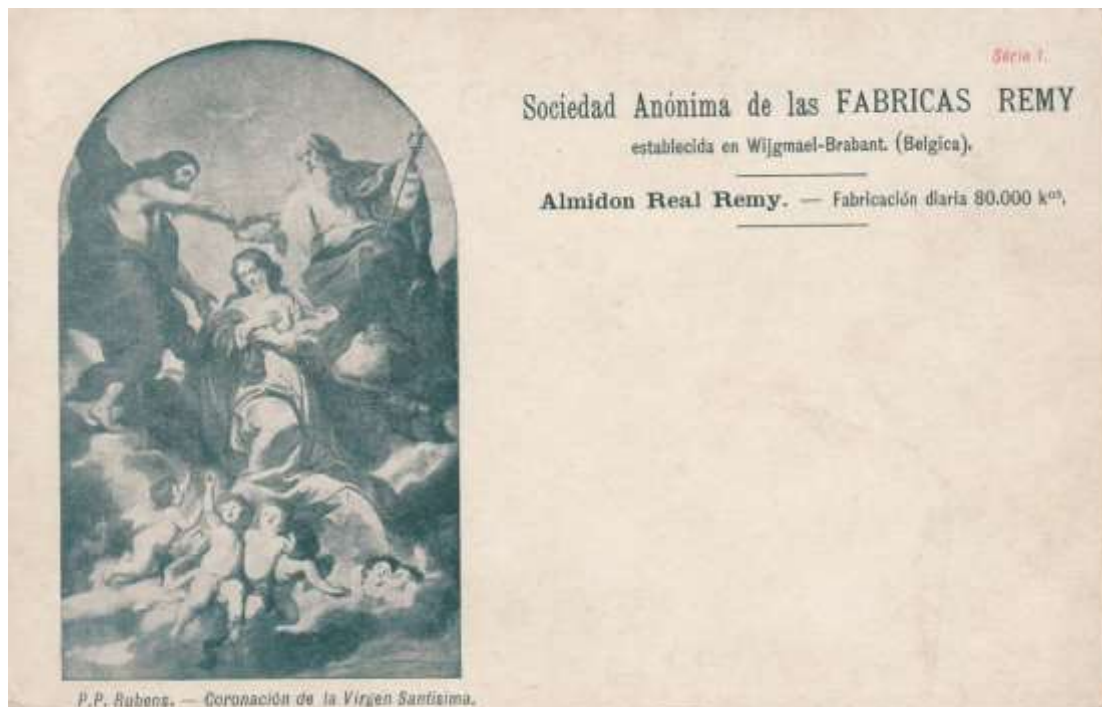

Prentbriefkaart met algemeen zicht op de Remyfabrieken Frankrijk te Gaillon-Aubevoye, gelopen met afstempeling 18-08-1928. Bemerkt ook hier de aanwezigheid van water op relatief korte afstand. Deze fabrieken werden eveneens strategisch ingeplant tussen de Seine en de spoorweg.

REMY SPANJE

Prentbriefkaart met zicht op de Remyfabrieken Hernani te Spanje, uitgeverij Remy, met vermelding Union postale universelle, met aan de achterzijde de opdruk van de groene leeuwenkop Amidon Remy in de linker benedenhoek, niet gelopen. En ook hier had een aparte spoorweglijn rechtstreeks toegang tot de fabriek.

Prentbriefkaart serie 1 met afbeelding van een schilderij van Pieter Paul Rubens waarop de kroning van de heilige maagd afgebeeld werd, uitgeverij Remy met Spaanse reclameboodschap van de Remyfabrieken te Wijnmaal en aan de achterzijde de Spaanse vermelding dat 'het bericht alleen aan die kant mag geschreven worden'.

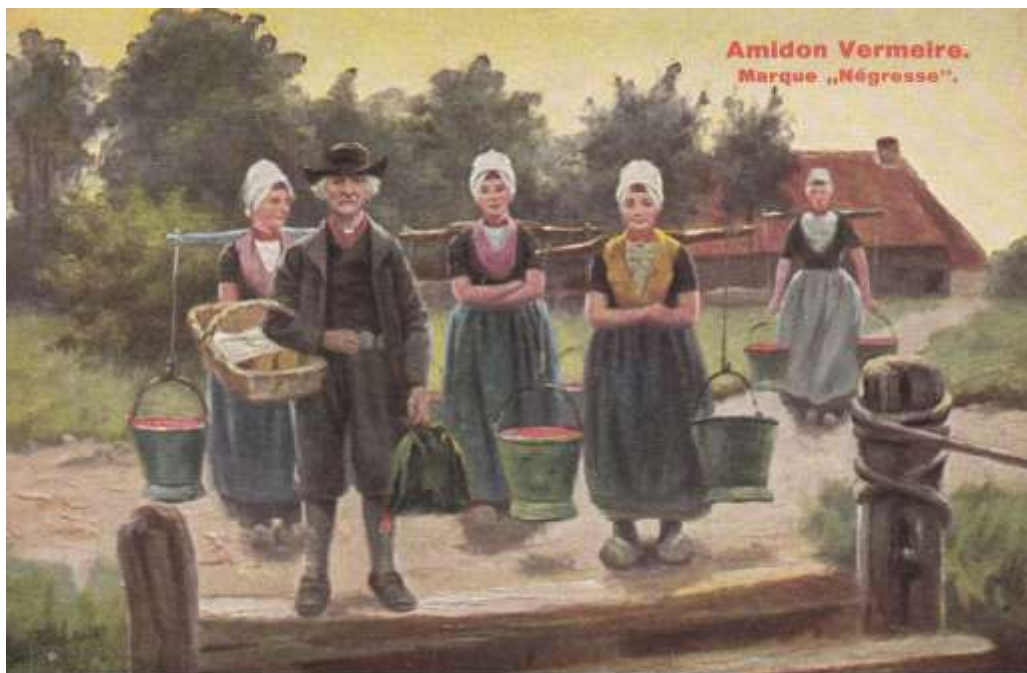
CONCURRENT VAN REMY IN BELGIË : AMIDON VERMEIRE

Prentbriefkaart/reclamekaart uitgegeven door de fabrieken Vermeire en behorende tot een serie prentbriefkaarten met verschillende Belgische klederdrachten, niet gelopen. Bemerkt ook de vermelding van het merk dat de familie Vermeire produceerde : het befaamde 'Négresse' merk.

AMIDON VERMEIRE.
VERMEIRE'S STIJFSEL.
HAMME (Belgique).

Reclamevermelding op de achterzijde van beide prentbriefkaarten

Prentbriefkaart uitgegeven door de fabrieken Vermeire en behorende tot een serie prentbriefkaarten met verschillende Belgische klederdrachten, niet gelopen. Het Négresse stijfsel sloeg in België alleszins aan. Het koloniale tijdperk werd dan ook niet in vraag gesteld en niet als politiek incorrect ervaren.

CONCURRENT VAN REMY IN DUITSLAND: EDOUARD HOFFMANN & C°

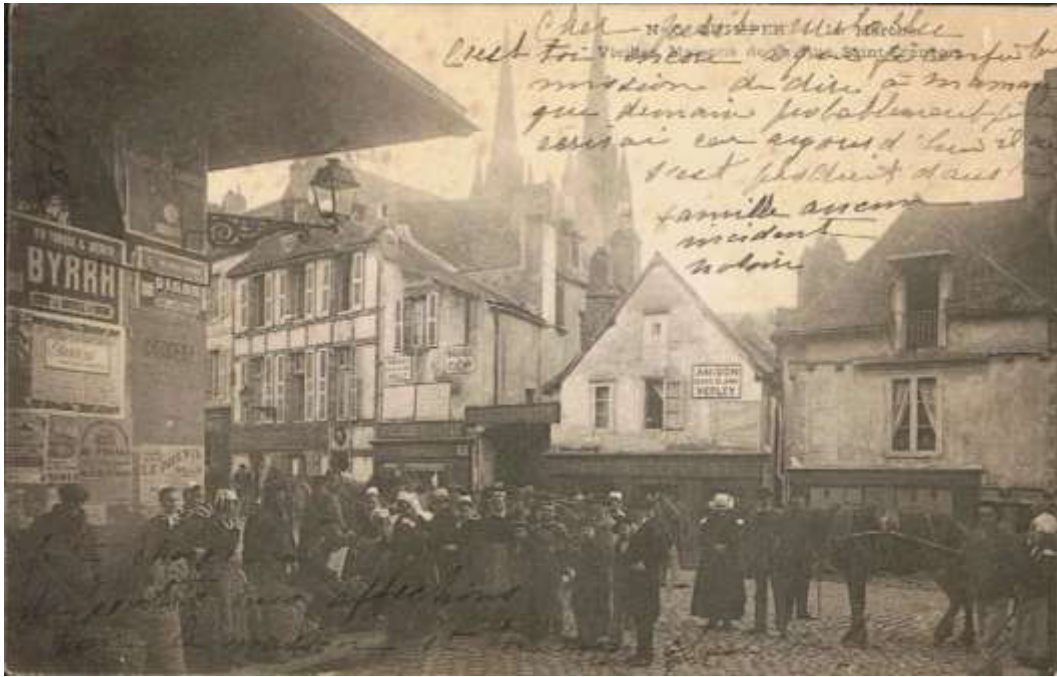
Prentbriefkaart v/e huiskat met reclamebord rond de nek over Hoffmanns rijststijfsel., verzameling M. en L. Dathe, uitgeverij Weidelsburg Verlag, Weideburgstrasse 7, 34132 kassel, niet gelopen.

De grootste concurrent van Edouard Remy in Duitsland, was een andere Edouard, nl. Edouard Hoffmann & C°. Terwijl Remy stijfsel produceerde uit rijst, zou Hoffmann als basisgrondstof aardappelen gebruiken om zijn stijfsel te produceren. Om de draagwijdte van beide stijfselproducenten duidelijk te maken : Hoffmann beschikte in deze periode over meer dan 1000 werknemers, terwijl Remy zo'n 300 werknemers tewerkstelde. Waar het logo van Remy de stoere leeuwenkop afbeeldde, zou Hoffmann als logo een witte kat gebruiken, die zorgvuldig een voorpoot aflikte.

Prentbriefkaart Grote Markt en stadhuis te Brussel, geanimeerd., met aan de achterzijde, zoals hier te zien in de linker benedenhoek, logoprint van de grootste concurrent van de fabrieken Remy in Duitsland, nl Amidons Hoffmann. Het logo stelt een kat voor die zorgvuldig haar voorpoot aflikt. De prentbriefkaart heeft gelopen met afstempeling Bruxelles, 13-05-1901 tussen 23 en 24 uur en aankomststempel te Utrecht op 14 mei tussen 11 en 12 uur.

CONCURRENT VAN REMY IN FRANKRIJK : AMIDON VERLEY (À L'OURS BLANC) EN AMIDON AU BÉBÉ BLEU

Prentbriefkaart gelopen van Quimper met oude huizen van de plaats St. François met markthal en pub en reclamepanelen Amidon à l'Ours Blanc Verley, bougie Clichy en kaarsen Byrrh. Heel subliem, maar zeker aanwezig waren de twee reclamepanelen van Amidon Verley à l'Ours Blanc, een concurrent van Remy te Frankrijk.

Prentbriefkaart, niet gelopen van het standbeeld Gambetta te Parijs. In de rechter beneden-hoek wordt op prachtige wijze reclame gemaakt voor Amidon au Bébé Bleu, één van Remy's concurrenten te Frankrijk.

Rond 1920 telde de Remyfabriek te Wijgmaal ongeveer 300 werknemers en waren in Duitsland, Frankrijk en Spanje samen zo'n 1200 werknemers tewerkgesteld.

8. De reclamecampagnes van de fabrieken Remy of het erkennen van het belang van de alomtegenwoordigheid

Als onderlegd zakenman was Edouard Remy zich terdege bewust van het belang van goede en betrouwbare reclame. Gezien de concurrentie van voornamelijk de rijststijfsel fabrieken in zowel binnen- als buitenland startte hij al heel snel met een solide, herkenbaar en vertrouwen uitstralend reclameoffensief.

Eén herkenbaar en uniek symbool werd gekozen, dat het symbool van de fabrieken Remy vertegenwoordigde en dat was de leeuwenkop; symbool van energie en kracht. Het werd consequent vermeld op alle verpakkingen, correspondentie, chromo's en reclamevoorwerpen.

De aanwezigheid van Edouard Remy aan de vele internationale handelsbeurzen en zijn deelname aan verschillende internationale tentoonstellingen tussen 1862 en 1889 maakten dat zijn producten vele medailles, prijzen en penningen kregen. De belangrijkste onderscheidingen hiervan waren zeker :

- een gouden erepenning voor de 'voorbrenghsels van rijstzuivering, bloem en ameldonck van rijst' op de **wereldtentoonstelling van Parijs** in 1867;
- een medaille de progrès voor de introductie en ontwikkeling van de fabricage van rijststijfsel in België op de **wereldtentoonstelling van Wenen** in 1873;
- een medaille voor hun stijfsel en gelijkaardige producten op de **tentoonstelling te Philadelphia** in 1876;
- een grote prijs op de **wereldtentoonstelling van Parijs** in 1889;
- een gouden medaille in de sectie voedingsmiddelen op de **tentoonstelling van Barcelona** eveneens in 1889.

Natuurlijk maakte Remy handig gebruik van deze prijzen om een reproductie van de behaalde onderscheidingen op de **verpakkingen** van zijn producten en voornamelijk het stijfsel te laten drukken, dit uiteraard als ultieme bewijs van de superieure kwaliteit ervan; over een reclamestunt gesproken !

Uiteraard mocht ook over de **herkenbaarheid van het verpakkingsmateriaal** van Remy stijfsel niet getwijfeld worden. Op de oudste doosjes van het Remy stijfsel werd de afbeelding van een jonge vrouw en de benaming Amidon Remy vermeld. De herkenbaarheid kwam pas expliciet naar voren met het gebruik van het bekende blauwe doosje met het witte stijfsel gebruikt voor kledij. Het rode of roodblauwe doosje met geel stijfsel werd gebruikt voor gordijnen.

Briefpapier en briefomslagen werden niet alleen voorzien van de 'leeuwenkop', maar de briefomslagen bevatten aan de binnenzijde eveneens een blauwe bekleding met uitgebreide reclameboodschappen. Zelfs de uitgaven van speelkaarten met reclame van Remy werd uitgegeven. De **gebruiksaanwijzingen** m.b.t. het stijfsel en receptenboeken werden eveneens voorzien van de nodige reclameslogans.

Via verschillende plakplaatjes, de zogenaamde **chromo's**, werd een veelheid aan reclame voor het stijfsel van Remy gemaakt. Er werd ondermeer op vermeld dat het stijfsel van Remy weliswaar het duurste was, maar anderzijds ook het meest economische. Deze openhartigheid werd door het grote publiek wel gesmaakt. Tevens werden deze chromo's gebruikt om iedereen te laten kennismaken met de wereldwijde activiteiten die de producten van Remystijfsel met zich meebrachten; van het behandelen van de rijst, de diverse transporten over zee, per os of kameel tot in Afrika en Azië toe. Alle mogelijk onderwerpen kwamen aan bod, uiteraard allemaal voorzien van Remy's reclame.

Uiteraard zette Edouard Remy ook het drukken van **prentbriefkaarten** in als reclame-item. Er werden verschillende reeksen uitgegeven. Alle mogelijke onderwerpen kwamen aan bod : kunst, geschiedenis, romantiek, aardrijkskunde, dieren, beroepen en nog zo veel meer. Prentbriefkaarten van de verschillende fabrieksgebouwen Remy te Wijgmaal mochten natuurlijk ook niet ontbreken, net zo min als de sites van zijn buitenlandse vestigingen.

Prentbriefkaart met vooraan een reclameboodschap van de fabrieken Remy te Wijkmaal, behorende tot een uitgiftereeks over belangrijke gebouwen in verschillende landen, waaronder hier het Meteorologisch instituut te Amsterdam, uitgeverij Remy, met achteraan vermelding Union postale universelle en de opdruk van de groene leeuwenkop Amidon Remy in de linker benedenhoek, niet gelopen.

Prentbriefkaart met vooraan een reclameboodschap van de fabrieken Remy te Wijkmaal, behorende tot een uitgiftereeks over belangrijke gebouwen in verschillende landen, waaronder hier het Binnenhof te 's Gravenhage, uitgeverij Remy, met achteraan vermelding Union postale universelle en de opdruk van de groene leeuwenkop Amidon Remy in de linker benedenhoek, gelopen met handgeschreven datering aan de voorzijde 19-12-1902.

De reclameboodschap op bovenvermelde prentbriefkaarten luidt :
'Naamloze Vennootschap USINES REMY
Dagelijkse productie : 80.000 kilogr.
Verlangt Remy's Koninklijke rijststijfzel,
In pakken en dozen voorzien met het merk : LEEUWENKOP'

Prentbriefkaart nr. 8 uit een serie met de afbeelding van arbeiders die rijst winnen bestemd voor het maken van het Remy stijfjel en hier specifiek het verpakken in balen, zoals in de bijhorende tekst vermeld werd, uitgeverij Remy, niet gelopen. Typerend voor Remy werd het educatieve gekoppeld aan het commerciële waardoor zijn reclamecampagnes met evenveel elegantie werden gevoerd als zijn beleid.

Achterzijde prentbriefkaart nr. 1 uit een serie met de afbeelding van arbeiders die rijst winnen bestemd voor het maken van het Remy stijfjel en hier specifiek het ploegen, uitgeverij Remy, niet gelopen. Typerend voor Remy is ook dat elke gelegenheid om reclame te maken benut werd, zoals hier op de achterzijde van de prentbriefkaart de verpakking van het Remy stijfjel gedrukt werd, uiteraard met vermelding van : 'E.Remy & C°, Amidon Royal de Riz, médailles d'or, grand prix Paris 1889, Louvain.

Prentbriefkaart nr. 12 uit een serie met de afbeelding van vier vrouwen die het wasgoed strijken na gebruik van het Remy stijfjel en waar een jong kind meehelpt binnen deze gewoonte. Het doosje stijfjel werd op deze kaart prominent op de voorgrond geplaatst. Bemerkt ook de subtiel wandversiering, die uiteraard het fabriekslogo van Remy uitbeeldt, nl de leeuwenkop; uitgeverij Remy, niet gelopen. Deze kaart straalt een huiselijke sfeer uit waarin vele vrouwen zich uit die periode konden herkennen. Dit in combinatie met een duidelijke verwijzing naar het te gebruiken stijfjel, met afbeelding van de verpakking en het merk waren niet mis te verstane reclameboodschappen van Remy.

Ook toeristen bleken in de jaren 1900 voor Edouard Remy een doelgroep voor de verspreiding van zijn naam en dus ook zijn producten, zoals hier via deze toeristische prentbriefkaart kan aangetoond worden. Op deze prentbriefkaarten werden toeristische bezienswaardigheden te Leuven getoond, waaronder de Sint-Pieterskerk met de vermelding dat de bouw begonnen was in 1426, maar nog niet af was. Tegelijkertijd werd op de voorzijde van deze prentbriefkaart de herinnering aan de fabrieken Remy te Wylmaal bij Leuven vermeld, wat het meteen een toeristisch karakter geeft. Ook dit was een onderdeel van de reclamecampagnes van de fabrieken Remy.

Prentbriefkaart alias reclamekaart uitgegeven door de fabrieken Remy te Wijgmaal behorende tot een romantische reeks met hier 'de schoorsteenveger'. Zowel aan de voorzijde als aan de achterzijde werd het fabrieksmerk van de leeuwenkop, respectievelijk in zwarte en groene opdruk vermeld. Ook een lokale handelaar van Jemappes maakte van deze prentbriefkaart graag gebruik om reclame te voeren, gelopen met niet leesbare afstempeling en verstuurd naar Wasmes met opdruk afgiftestempel postbode.

De volgende prentbriefkaarten zijn een **reeks van reclamekaarten** van de fabrieken Remy en bestaan uit verschillende aardrijkskundige reeksen van zowel werelddelen, als landen en steden over de hele wereld en hebben een sterk educatieve inslag. De ligging van vele gebieden, zeeën en oceanen worden getoond, samen met enkele typerende kenmerken, al dan niet gelieerd aan de productie van rijst. De beoogde doelgroep was zeker en vast de jeugd en natuurlijk ook geïnteresseerde volwassenen.

De combinatie van reclame en educatie sprak tot ieders verbeelding :

**'Il n'est pas de meilleur Amidon, que l'Amidon REMY,
Fabriqué de Riz Pur.'**

**'Er bestaat geen beter Stijfsel dan den Stijfsel REMY,
Vervaardigd met Zuiveren Rijst.'**

Prentbriefkaart van een aardrijkskundige reeks uitgegeven door de fabrieken Remy met aan de achterzijde in de linker bovenhoek de zwarte afdruk van hun fabrieksmerk de leeuwenkop. Hier werd Europa belicht. De afbeeldingen van de zeppelin en een vliegtuig verwijzen naar de luchtvaart, maar ook scheepvaart, wetenschappen, industriële evolutie, landbouw, muziek en oude ambachten werden als de troeven van Europa uitgebeeld.

Prentbriefkaart van een aardrijkskundige reeks uitgegeven door de fabrieken Remy met aan de achterzijde in de linker bovenhoek de zwarte afdruk van hun fabrieksmerk de leeuwenkop. Hier werd Amerika getoond met zijn gigantische watervallen, het vee drijven door de cowboys en de indrukwekkende bruggen en steden. Met wat fantasie kon men over de Niagara watervallen, de Outflow, de Golden Gate bridge en San Francisco dromen.